

VẬN DỤNG NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI XIII CỦA ĐẢNG VÀO GIẢNG DẠY TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC CHÍNH TRỊ

Đỗ Đình Cường

Trường Đại học Chính trị

Email: cuongdodhct@gmail.com

(Ngày nhận bài: 11/5/2022, ngày nhận bài chỉnh sửa: 7/6/2022, ngày duyệt đăng: 21/9/2023)

TÓM TẮT

Việc vận dụng Nghị quyết Đại hội XIII vào giảng dạy triết học Mác - Lênin là biện chứng giữa nghiên cứu, học tập, quán triệt và tham gia tuyên truyền Nghị quyết của Đảng. Bài viết tập trung làm rõ những nội dung, phương pháp cơ bản nhằm vận dụng hiệu quả Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng vào thực tiễn giảng dạy Triết học Mác - Lênin, góp phần nâng cao chất lượng môn học ở Trường Đại học Chính trị.

Từ khóa: Bài giảng, chất lượng, giảng dạy, Đại hội Đảng, Nghị quyết XIII

1. Đặt vấn đề

Những năm qua, Trường Đại học Chính trị đã tích cực quán triệt và triển khai thực hiện nhiều giải pháp để nâng cao chất lượng đào tạo; kiên định, kiên trì đổi mới giáo dục, đào tạo theo chủ trương của Đảng, Nhà nước và Quân ủy Trung ương. Chất lượng giáo dục, đào tạo của Nhà trường được giữ vững và có sự chuyển biến tích cực. Trong điều kiện mới, Đảng bộ Nhà trường khẳng định tiếp tục: “Quán triệt sâu sắc nghị quyết, chỉ thị, quy định của Đảng, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, hướng dẫn của cơ quan chức năng cấp trên, nhất là Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII, Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XI” (Đảng bộ Trường Sĩ quan Chính trị, 2020, tr. 45); xác định khâu đột phá thứ nhất là: “đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo” nhằm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ, sự phát triển của Nhà

trường và Quân đội trong thời kỳ mới. Theo đó, việc nghiên cứu, quán triệt, vận dụng Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng vào giảng dạy triết học Mác - Lênin ở Trường Đại học Chính trị là một nhiệm vụ quan trọng của đội ngũ cán bộ, giảng viên ở khoa Triết học Mác - Lênin; đồng thời là một nguyên tắc phương pháp luận quan trọng để nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập nội dung môn học, góp phần thực hiện tốt hơn vai trò của triết học Mác - Lênin đối với việc hiện thực hóa Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng.

2. Nội dung

2.1. Nội dung vận dụng Nghị quyết Đại hội XIII vào giảng dạy triết học Mác - Lênin ở Trường Đại học Chính trị

Quan điểm của Đảng được trình bày trong văn kiện các kỳ đại hội là sự thể hiện tập trung trình độ tư duy lý luận của Đảng. Đó là kết quả của quá trình vận dụng sáng tạo lý luận chủ nghĩa Mác -

Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh vào thực tiễn cách mạng Việt Nam, là sự kết hợp sâu sắc giữa lý luận và thực tiễn. Văn kiện của mỗi kỳ đại hội Đảng là một mốc đánh dấu sự phát triển trình độ nhận thức lý luận và tổng kết thực tiễn của Đảng. Trong đó, triết học Mác - Lênin với chức năng cơ bản là thế giới quan duy vật biện chứng và phương pháp luận biện chứng duy vật, trở thành cơ sở lý luận khoa học để Đảng ta hoạch định đường lối chiến lược cho cách mạng Việt Nam. Giảng dạy triết học Mác - Lênin là trang bị hệ thống lý luận, hệ thống lý luận này có vai trò là hạt nhân lý luận của thế giới quan khoa học, đồng thời thực hiện chức năng phương pháp luận chung nhất cho nhận thức và hoạt động thực tiễn. Việc nghiên cứu Văn kiện chính là tiếp cận một hệ thống lý luận, nhưng để tiếp cận hệ thống cần vận dụng sáng tạo phương pháp luận triết học. Phương pháp luận triết học giúp chúng ta có một cách nhìn tổng quan với “cơ sở lý luận nền tảng” để nghiên cứu toàn diện những nội dung phát triển mới, tính thực tiễn của từng nội dung quan điểm, tư tưởng trong Văn kiện Đại hội XIII của Đảng. Đội ngũ giảng viên triết học Mác - Lênin phải là những người tiên phong trong vận dụng phương pháp luận khoa học vào nghiên cứu, học tập, quán triệt, tuyên truyền, triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng trong thực tế; đồng thời phát hiện những vấn đề nảy sinh để góp phần đóng góp, bổ sung đường lối của

Đảng cho phù hợp với biến đổi của thực tiễn, thực hiện nhất quán quan điểm chỉ đạo của Đảng: “Kiên định và vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh... để xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tr. 109).

Nội dung Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng được xây dựng trên cơ sở tổng kết sâu sắc lý luận, thực tiễn 35 năm đổi mới, xây dựng, bảo vệ Tổ quốc; có sự kế thừa, bổ sung, phát triển nội dung Văn kiện Đại hội XII, văn kiện của các Hội nghị Trung ương trong nhiệm kỳ và đường lối, quan điểm của Đảng đã được trình bày trong Cương lĩnh năm 1991 (bổ sung, phát triển năm 2011), các văn kiện, tài liệu của Đảng trong các nhiệm kỳ trước đó. Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng tiếp tục khẳng định, hoàn thiện quan điểm, đường lối đổi mới của Đảng ta trên cơ sở vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và tiếp thu những kinh nghiệm quốc tế phù hợp với điều kiện nước ta. Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng có nhiều điểm mới, thể hiện trình độ phát triển tư duy lý luận của Đảng ta trên các mặt chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh, đối ngoại, xây dựng Đảng, Nhà nước và hệ thống chính trị... Theo đó, trong quá trình giảng dạy các môn học ở Khoa Triết học Mác - Lênin cần tập trung quán triệt, vận dụng những nội dung cơ bản sau:

Thứ nhất, Bộ môn Lịch sử triết học và Logic cần tập trung vào quán triệt những vấn đề trong Nghị quyết Đại hội, như: vấn đề kế thừa, phát huy các giá trị truyền thống của lịch sử dân tộc; vấn đề bảo vệ, phát triển nền tảng tư tưởng của Đảng; những vấn đề đặt ra cần phải giải đáp, nghiên cứu; vấn đề tính đảng, tính chiến đấu, khuynh hướng trong nghiên cứu lịch sử triết học gắn với quan điểm Đại hội XIII...

Thứ hai, Bộ môn Chủ nghĩa Duy vật biện chứng cần tập trung quán triệt các nội dung, như: các quan điểm của Đảng thể hiện mối quan hệ giữa khách quan và chủ quan về các quan điểm của Đảng trong công cuộc đổi mới đất nước hiện nay; tính khách quan, toàn diện, lịch sử, cụ thể và phát triển các quan điểm của Đảng trong Nghị quyết Đại hội XIII; mối quan hệ của các quan điểm, đường lối của Đảng; quán triệt các quan điểm của Đảng vào giảng dạy các cấp phạm trù, lý luận nhận thức...

Thứ ba, Bộ môn Chủ nghĩa Duy vật lịch sử cần tập trung quán triệt vào các nội dung, như: đánh giá về điều kiện tự nhiên và xã hội; đánh giá tình hình kinh tế - xã hội ở Việt Nam sau 35 năm đổi mới; vấn đề lực lượng sản xuất, quan hệ sản xuất trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở nước ta; vấn đề cơ sở hạ tầng, kiến trúc thượng tầng trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta; con đường và mô hình xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta hiện nay; vấn đề giai cấp, đấu tranh giai cấp

và xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa; về ý thức xã hội và tồn tại xã hội ở nước ta hiện nay...

Thứ tư, Bộ môn Vô thần - Đạo đức - Mỹ học cần tập trung vào quán triệt những vấn đề trong Nghị quyết Đại hội, như: quán triệt các quan điểm của Đảng đánh giá về các hoạt động Tôn giáo cả ưu, khuyết trong thời gian qua; các định hướng, giải pháp các hoạt động tôn giáo ở Việt Nam hiện nay; quán triệt các quan điểm về xây dựng và phát huy giá trị văn hóa, con người Việt Nam trong thời kỳ mới (cả về mục tiêu, quan điểm chỉ đạo, con đường, phương thức xây dựng và những thành công và hạn chế trong xây dựng văn hóa, con người Việt Nam sau 35 năm đổi mới); quán triệt các quan điểm về đời sống thẩm mỹ của con người Việt Nam hiện nay; quán triệt các quan điểm về xây dựng chuẩn mực đạo đức con người Việt Nam, người cán bộ, đảng viên của Đảng; thực trạng và giải pháp...

Thứ năm, Bộ môn Học thuyết Mác - Lênin về chiến tranh và quân đội cần tập trung vào quán triệt những vấn đề trong Nghị quyết Đại hội, như: đánh giá tình hình trong nước và thế giới hiện nay liên quan tới vấn đề quốc phòng, an ninh, xây dựng quân đội, sức mạnh quân sự quốc gia; vấn đề bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định và thích ứng với biến đổi khí hậu là yêu cầu cấp thiết, đồng thời là những thách thức rất lớn đối với nước ta trong thời gian tới; các quan điểm chỉ đạo của Đảng về quốc

phòng, an ninh, xây dựng quân đội, sức mạnh quân sự quốc gia...

Các nội dung quan điểm của Đảng trên tất cả các lĩnh vực trong công cuộc đổi mới đất nước, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, xây dựng, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa luôn được Đảng Cộng sản Việt Nam quan tâm, chú trọng bổ sung, hoàn thiện sát với thực tiễn. Theo đó, việc quán triệt, vận dụng quan điểm Đại hội XIII của Đảng vào giảng dạy các nội dung ở khoa Triết học Mác - Lênin cần phải khai thác, hệ thống hóa được từ những nội dung quan điểm của Đảng trong văn kiện Đại hội XIII một cách cụ thể, sát với từng nội dung giảng dạy, tránh chung chung hoặc rập khuôn máy móc. Ở từng nội dung, đối tượng cụ thể cần lựa chọn phương pháp phù hợp, nhằm vận dụng có hiệu quả Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng vào giảng dạy triết học Mác - Lênin ở Trường Đại học Chính trị, tập trung vào một số phương pháp cụ thể được đề cập sau đây.

2.2. Phương pháp vận dụng Nghị quyết Đại hội XIII vào giảng dạy triết học Mác - Lênin ở Trường Đại học Chính trị

Một là vận dụng linh hoạt, hiệu quả nguyên tắc toàn diện, đồng thời xác định rõ trọng tâm, trọng điểm nội dung Nghị quyết Đại hội XIII trong từng môn học, bài giảng.

Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng đã tổng kết lý luận và thực tiễn sau 35 năm đổi mới, 30 năm thực hiện Cương lĩnh

năm 1991 và Cương lĩnh bổ sung, phát triển năm 2011; vạch ra mục tiêu phát triển bền vững và hiện đại hóa đất nước. Nghị quyết cũng xác định rõ phương hướng, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội 5 năm (2021 – 2025); xác định chiến lược phát triển kinh tế - xã hội đến năm 2030 và tầm nhìn phát triển đất nước đến năm 2045. Nội dung của Nghị quyết Đại hội XIII đề cập một cách toàn diện về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh, bảo vệ môi trường và hội nhập quốc tế. Vì thế, khi vận dụng Nghị quyết Đại hội XIII vào giảng dạy Triết học Mác - Lênin cần phải có quan điểm toàn diện để tiếp cận nội hàm của từng quan điểm, tư tưởng về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh.

Mặt khác, vận dụng Nghị quyết Đại hội XIII vào giảng dạy triết học Mác - Lênin phải đi vào trọng điểm, từng vấn đề, từng nội dung trong văn kiện để thấy hết bức tranh chung trong Nghị quyết, đồng thời, thấy được những điểm nhấn, điểm trọng tâm trong một chỉnh thể thống nhất mà bản chất nội tại của toàn bộ Nghị quyết là phản ánh thực tiễn đất nước ta và có tính dự báo sâu sắc. Vận dụng hiệu quả nguyên tắc toàn diện để thấy hết được giá trị, tầm vóc của Nghị quyết Đại hội XIII, đó là những luận điểm lý luận sâu sắc được tổng kết từ thực tiễn đất nước trong mối quan hệ với tình hình thế giới, khu vực với những diễn biến tác động trực tiếp đến tình hình nước ta.

Thực tiễn giảng dạy các đối tượng học viên ở Nhà trường đặt ra cho giảng viên khoa Triết học Mác - Lênin khi nghiên cứu, quán triệt, vận dụng Nghị quyết Đại hội XIII vào giảng dạy cần phải toàn diện nhưng có trọng tâm, trọng điểm để vừa tránh sự chung chung, hời hợt, phiến diện vừa tránh sự dàn đều, không thấy hết những nội dung cơ bản, căn cốt, những điểm mấu chốt trong Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng. Đồng thời, cần nắm được những nội dung then chốt nhất, nhất là những vấn đề liên quan đến chiến lược bảo vệ Tổ quốc, nhận thức mới và tư duy mới về quốc phòng, an ninh, những quan điểm, chủ trương về xây dựng lực lượng vũ trang, xây dựng quân đội nhân dân trong những năm tới. Quán triệt, vận dụng Nghị quyết Đại hội XIII trong giảng dạy triết học Mác - Lênin đòi hỏi giảng viên phải tra cứu, tìm hiểu thấu đáo từng quan điểm, tư tưởng, đặc biệt là những luận cứ, luận chứng, cơ sở lý luận và thực tiễn để làm rõ từng quan điểm, chủ trương, giải pháp cho sâu sắc, thấy rõ tính kế thừa và phát triển, thể hiện tư duy và tầm nhìn của Đảng ta trong Nghị quyết Đại hội. Qua đó, góp phần tuyên truyền, nâng cao nhận thức đối với người học về nội dung Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng.

Hai là quán triệt sâu sắc quan điểm phát triển, nghiên cứu tiếp cận những nội dung mới, khẳng định những phát triển về lý luận trong Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng trong từng bài giảng của Khoa.

Nghị quyết Đại hội XIII với phương châm kết hợp giữa lý luận và thực tiễn, giữa kiên định và đổi mới, giữa kế thừa và phát triển. Nghị quyết đã khái quát nhiều quan điểm, tư tưởng mới được biểu hiện ở các Văn kiện Đại hội. Việc nghiên cứu những nội dung mới có ý nghĩa về khoa học và chính trị, thấy được sự phát triển nhận thức của Đảng ta, tức là, từ thực tiễn, Đảng ta đã khái quát, dự báo, đưa ra phương hướng để lãnh đạo, chỉ đạo toàn xã hội và cũng từ những quan điểm, tư tưởng mới là những đóng góp, bổ sung về lý luận qua mỗi kỳ Đại hội đã làm phong phú thêm lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Những nội dung quan điểm, tư tưởng mới trong Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng là kết quả của quá trình nhận thức ngày càng sâu sắc hơn về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và được vận dụng một cách sáng tạo trên cơ sở tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận và khi trở thành Nghị quyết của Đảng thì nó là cơ sở để góp phần củng cố niềm tin, tạo sự đồng thuận trong toàn xã hội thực hiện mục tiêu phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc.

Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng là sự tổng kết thực tiễn sâu sắc về quá trình đổi mới đất nước. Để thực hiện mục tiêu, khát vọng hùng cường “sánh vai với các cường quốc năm châu” mà trong nửa đầu của thế kỷ XXI chúng ta sẽ phấn đấu giải quyết được căn bản những mục tiêu, nhiệm vụ cụ thể. Đảng ta rất coi trọng phát huy nguồn lực, động lực từ thực tiễn

và những bài học kinh nghiệm qua 35 năm đổi mới đất nước. Những động lực từ sức mạnh đại đoàn kết dân tộc, tinh thần yêu nước, sự cần cù, thông minh sáng tạo, động lực từ văn hóa. Qua đó thấy rằng, Nghị quyết Đại hội XIII thể hiện tư duy đổi mới, độc lập, sáng tạo của Đảng ta trong việc xác định mục tiêu, phương hướng của đất nước trong những năm tới.

Ba là nắm vững và vận dụng hiệu quả quan điểm thực tiễn ở mỗi luận điểm của Nghị quyết trong từng môn học, bài giảng của Khoa.

Trong nghiên cứu, quán triệt, vận dụng Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng vào giảng dạy triết học Mác - Lênin, đòi hỏi đội ngũ giảng viên phải có quan điểm thực tiễn. Đây vừa là nguyên tắc vừa là phương pháp quan trọng trong nghiên cứu, quán triệt, vận dụng Nghị quyết Đại hội XIII vào giảng dạy môn học. Nghị quyết của Đảng được phản ánh, khái quát từ thực tiễn nước ta, từ các địa phương, cơ quan, đơn vị, bộ ngành, lĩnh vực hoạt động và tất yếu, “Nghị quyết - đường lối - lý luận” sẽ quay trở về chỉ đạo thực tiễn để đạt được mục đích và hiệu quả như mong muốn của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta. Đây cũng chính là bản chất đích thực của đường lối đúng đắn. Vì vậy, quán triệt, vận dụng Nghị quyết Đại hội XIII trong giảng dạy triết học Mác - Lênin cần thấy rõ tính thực

tiễn trong từng quan điểm, tư tưởng của Đảng ta; thấy rõ đây là biểu hiện của mối quan hệ giữa tồn tại xã hội và ý thức xã hội: tồn tại xã hội của Việt Nam và đường lối lãnh đạo đất nước của Đảng Cộng sản Việt Nam - mối quan hệ không thể tách rời và là sự vận dụng đỉnh cao quy luật của chủ nghĩa duy vật lịch sử.

3. Kết luận

Triết học Mác - Lênin là cơ sở thế giới quan, phương pháp luận khoa học để xây dựng đường lối của Đảng ta. Nghiên cứu Văn kiện sâu sắc chính là làm rõ cơ sở lý luận, thực tiễn mà mỗi cán bộ, giảng viên cần đầu tư công phu, nghiêm túc, nghiên cứu sâu sắc, toàn diện để từ đó tự mình quán triệt và tổ chức thực hiện theo chức trách, nhiệm vụ. Đối với nhiệm vụ giảng dạy, nghiên cứu khoa học đòi hỏi phải nghiên cứu, cập nhật những vấn đề trong Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng vào từng bài giảng, từng nội dung nghiên cứu khoa học; cần đầu tư nghiên cứu có tính hệ thống để cập nhật, bổ sung những quan điểm mới vào các giáo trình, tài liệu dạy học, có như vậy, nội dung giảng dạy mới có tính cập nhật, có hơi thở từ thực tiễn và toàn diện trên các vấn đề về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh, đối ngoại. Đây cũng là những biện pháp sư phạm thiết thực nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy ở khoa Triết học Mác - Lênin, Trường Đại học Chính trị hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Đảng bộ Trường Sĩ quan Chính trị. (2020). *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ Trường Sĩ quan Chính trị lần thứ X nhiệm kỳ 2020 – 2025 (văn bản)*.

Đảng Cộng sản Việt Nam. (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I*. Hà Nội: Nxb Chính trị Quốc gia - Sự thật.

**THE 13TH NATIONAL PARTY CONGRESS RESOLUTIONS APPLIED TO
TEACHING THE SUBJECT OF MARXIST - LENINIST PHILOSOPHY
AT POLITICAL UNIVERSITY**

Do Dinh Cuong

Political Univerity

Email: cuongdodhct@gmail.com

(Received: 11/5/2022, Revised: 7/6/2022, Accepted for publication: 21/9/2023)

ABSTRACT

The application of the Resolution of the 13th National Party Congress to the teaching of Marxist - Leninist philosophy is a dialectic between researching, studying, mastering, and participating in the propagation of the Party's Resolution. The article focuses on clarifying the basic contents and methods to effectively apply the Resolution of the 13th Party Congress to the practice of teaching the subject of Marxist-Leninist philosophy, contributing to improving the quality of this subject at Political University.

Keywords: *Lecture, quality, teaching, Party Congress, resolution*